

BELEIDSPLAN PARTIJBESTUUR

GROENLINKS 2022-2025

INLEIDING

In dit plan lees je wat het partijbestuur van GroenLinks de komende jaren wil gaan doen. Op basis van dit plan maakt het landelijk bureau van GroenLinks jaarlijks een activiteitenplan. De toezichtraad van GroenLinks houdt toezicht op het partijbestuur en heeft dit plan besproken en vastgesteld.

Wat vinden we als partijbestuur belangrijk om voor elkaar te krijgen? Wij willen dat GroenLinks nog meer invloed krijgt. Wij geloven in onze idealen en onze plannen voor Nederland. Wij geloven ook in onze politici en bestuurders die die idealen in de praktijk brengen. De organisatie GroenLinks is daarbij geen doel op zich. Het is een middel om onze ideeën over hoe Nederland en de wereld eruit zouden kunnen zien, waar te maken. Daar wil het partijbestuur vanuit haar rol en verantwoordelijkheid aan bijdragen.

1. HOE WERKT HET PARTIJBESTUUR EN WIE ZITTEN ERIN?

Het partijbestuur is verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van GroenLinks en bestaat uit zeven mensen. De voorzitter is fulltime betaald in dienst bij GroenLinks. De zes andere bestuursleden besteden anderhalf tot twee dagen per week aan het partijbestuur. Zij krijgen daarvoor een vrijwilligersvergoeding. Het partijbestuur werkt als een team. De leden zijn samen verantwoordelijk voor het bereiken van de in dit plan beschreven doelen.

Het landelijk bureau van GroenLinks speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van het beleid, oftewel de plannen van het partijbestuur. Het landelijk bureau wordt aangestuurd door de directie, bestaande uit een algemeen directeur en een directeur communicatie & campagnes. Zij zijn samen verantwoordelijk voor de aansturing van de medewerkers van het bureau en het werk dat zij doen. Beide directeuren zijn ook de belangrijke adviseurs van het partijbestuur.

De leden van het partijbestuur proberen zichtbaar te zijn in de partij. Dat doen we onder andere door aanwezig te zijn bij landelijke bijeenkomsten en activiteiten, door goede contacten te onderhouden met de provinciale afdelingen en bereikbaar te zijn voor leden. Het partijbestuur legt verantwoording af over haar werk op de jaarlijkse partijcongressen, tussendoor op provinciale afdelingsvergaderingen en in vergaderingen met de toezichtraad. Ieder partijbestuurslid is het aanspreekpunt voor twee provincies. Dit zijn de leden van het partijbestuur:

- **Katinka Eikelenboom**
(voorzitter)
- **Gebke van Gaal**
(internationaal secretaris en vicevoorzitter partijbestuur):
Groningen en Noord-Holland
- **Jaap Wortel**
(penningmeester): Overijssel en Brabant
- **Linda Kiewiet**
(campagne & communicatie):
Utrecht en Limburg
- **Imane Nadif**
(externe partijontwikkeling & diversiteit):
Flevoland en Drenthe
- **Wouter Hakhoff**
(personeel & organisatie):
Zuid-Holland en Zeeland
- **Samir Bashara**
(interne partijontwikkeling):
Gelderland en Friesland

2. WAT DOET HET PARTIJBESTUUR?

Het partijbestuur heeft een aantal taken die zij in ieder geval moet uitvoeren. Die staan in de statuten van GroenLinks. Statuten zijn een soort handboek waarin staat welke regels er gelden binnen GroenLinks en wie verantwoordelijk is voor welke zaken. De taken van het partijbestuur zijn (1) het dagelijks bestuur van GroenLinks voeren, (2) de politieke meningsvorming, het debat en de standpuntbepaling door de leden te organiseren en faciliteren, (3) politiek talent scouten en ontwikkelen en (4) toezicht houden op met de vereniging verbonden stichtingen en instellingen. Hoe goed en uitgebreid we deze taken kunnen invullen, hangt onder meer af van hoeveel geld we als GroenLinks hebben. Maar natuurlijk gaat het niet om geld alleen. Hoe we deze taken invullen, en welke keuzes we daarin maken, hangt ook samen met wat we belangrijk vinden voor GroenLinks.

CAMPAGNE VOEREN, BEWEGINGSOPBOUW EN AFDELINGEN ONDERSTEUNEN

Belangrijke onderdelen in het dagelijks bestuur van GroenLinks zijn bewegingsopbouw & campagne en het ondersteunen en versterken van de vereniging. We voeren niet alleen campagne als er verkiezingen zijn, maar ook tussen verkiezingen door. Bewegingsopbouw betekent dat we zoveel mogelijk mensen en organisaties en initiatieven proberen te betrekken bij GroenLinks. Mensen hoeven niet meteen lid van onze partij te worden om erbij te horen. We noemen die mensen, die wel iets willen doen voor GroenLinks, maar nog geen lid zijn, sympathisanten. De afgelopen jaren is het gelukt veel nieuwe leden en sympathisanten aan ons te binden. Dankzij onze aansprekende en goed georganiseerde campagnes, is GroenLinks als club en organisatie sterker en groter geworden. We zien campagnevoeren en partijontwikkeling dan ook niet als van elkaar losstaande dingen, maar juist als activiteiten die veel met elkaar te maken hebben en elkaar versterken. Zo bouwen we aan levendige afdelingen en een krachtige partij.

DE BASIS OP ORDE

Daarnaast zijn er activiteiten die het landelijk bureau van GroenLinks vervult, die niet altijd zichtbaar zijn voor leden, maar die wel de basis vormen van de vereniging. Het gaat dan om dingen als ledenadministratie, de financiële administratie en de secretariële en inhoudelijke ondersteuning van landelijke organen zoals de toezichtraad, de commissie geschil & beroep en kandidatencommissies. Maar denk ook aan het maken en versturen van ledennieuwsbrieven en de organisatie van congressen.

ALTIJD OP ZOEK NAAR POLITIEK TALENT

De medewerkers van de GroenLinks Academie en Team Lokaal hebben de afgelopen jaren veel tijd besteed aan het scouten van politiek talent voor de partij en het opleiden en ontwikkelen van dat talent. In het verleden werd dit vooral door vrijwilligers gedaan. We zijn blij dat we deze taken de afgelopen jaren op een gestructureerde en professionele manier hebben kunnen doen vanuit het landelijk bureau. Daarbij is natuurlijk wel nog steeds veel en dankbaar gebruik gemaakt van de netwerken van partijgenoten.

TOEZICHT HOUDEN OP DE AAN ONS VERBONDEN ORGANISATIES

De laatste kerntaak is het toezicht op de neveninstellingen van GroenLinks. Dat zijn organisaties die nauw verbonden zijn bij GroenLinks: het wetenschappelijk bureau van GroenLinks, jongerenorganisatie DWARS en de International Foundation GroenLinks. Het partijbestuur treedt op als toezichthouder van deze stichtingen en stelt onder meer hun begrotingen vast. Deze organisaties krijgen geld van het ministerie van Binnenlandse Zaken om activiteiten te organiseren. GroenLinks geeft ook zelf nog subsidie aan het wetenschappelijk bureau en DWARS. De neveninstellingen zitten samen met het landelijk bureau van GroenLinks in hetzelfde gebouw in het centrum van Utrecht.

3. VERTREKpunTEN VOOR DE PLANNEN VOOR DE KOMENDE JAREN

CORONA: ONTMOETING, GESPREK EN BESLUITEN OP AFSTAND

Door de corona-epidemie moesten we de afgelopen jaren anders leren werken. De kans is groot dat we ook de komende jaren beperkt blijven in wat we doen. Dat vraagt veel van ons als partij. Als partijbestuur zien we het als onze opdracht om ontmoeting, gesprek en besluitvorming te blijven organiseren, op een veilige en inclusieve manier. We willen onze afdelingen helpen om hetzelfde te kunnen doen op lokaal en provinciaal niveau en leren van hun ervaringen. We blijven ook de komende tijd werken aan goede online instrumenten en creatieve oplossingen om elkaar te ontmoeten.

GEDRAGSCODE: DUURZAAMHEID, VERBINDING EN EERLIJK DELEN IN DE PRAKTIJK BRENGEN

Het partijbestuur heeft, samen met veel andere GroenLinkers, een gedragscode geschreven voor GroenLinks. In deze gedragscode staat wat het betekent om de kernwaarden waar we als GroenLinks voor staan – duurzaamheid, eerlijk delen en verbinding - in de praktijk te brengen. De gedragscode helpt ons wanneer we twijfelen over wat het juiste is om te doen. Of wanneer iemand iets doet wat niet past bij onze waarden. Dan kunnen we de gedragscode gebruiken om het gesprek hierover aan te gaan. Want iedereen kan fouten maken. Het is belangrijk dat we onze fouten kunnen toegeven en van onze fouten leren. En dat we om hulp kunnen vragen wanneer dat nodig is. Want alleen samen kunnen we onze idealen uitdragen. De gedragscode is onderdeel van ons integriteitsbeleid en is een aanvulling op onze statuten en het huishoudelijk reglement van GroenLinks. De gedragscode is bedoeld voor iedereen die zich actief inzet voor GroenLinks: van Tweede Kamerlid tot gemeenteraadslid, van bestuurslid tot campagneleider, vrijwillig of betaald.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

De samenleving is divers en wordt steeds diverser, maar dat is nog niet genoeg terug te zien binnen GroenLinks. Het is belangrijk om politici en bestuurders te hebben waar mensen zichzelf in kunnen herkennen. Meer diversiteit zorgt ook voor nieuwe ideeën. Iedereen moet mee kunnen doen en zich welkom voelen. Het is nodig dat we verschillende perspectieven, ervaringen en inzichten echt leren waarderen en elkaar gelijkwaardig behandelen. Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid zijn een belangrijk onderdeel van onze gedragscode, en een vertrekpunt voor al onze plannen voor de komende jaren. Zie hier meer informatie over ons beleid op diversiteit en inclusie voor de komende jaren: <https://groenlinks.nl/onze-partij/diversiteits-en-inclusiviteitsbeleid>.

EVALUATIE TWEDE KAMERVERKIEZINGEN

Na het zetelverlies bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2021, heeft het wetenschappelijk bureau GroenLinks in opdracht van het partijbestuur een evaluatierapport geschreven. De inzichten en aanbevelingen in het rapport '[Een idealistische bestuurspartij](#)' hebben ons geholpen in het kiezen van de belangrijkste doelstellingen voor de komende jaren. In gesprekken die we als partijbestuur met elkaar, maar ook met andere GroenLinkers, hebben over de koers van de partij voor de komende jaren, pakken we het rapport er vaak bij.

HOEVEEL GELD HEBBEN WE TE BESTEDEN?

Na jaren waarin we steeds meer geld te besteden hadden, hebben we de komende jaren te maken met een kleiner budget. Dat betekent dat we scherpere keuzes moeten maken in wat we doen. Pas na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 weten we meer over het financiële plaatje voor de komende jaren. Met daarnaast ook nog altijd de mogelijkheid van vervroegde Tweede Kamerverkiezingen, en de financiële gevolgen daarvan.

4. DOELSTELLINGEN

PARTIJBESTUUR 2022-2025

De focus voor de komende jaren ligt op electoraal herstel (meer kiezers aantrekken als GroenLinks), een aanscherping van onze positionering in het huidige politieke krachtenveld en het verder verkennen van samenwerking met andere links-progressieve partijen – in het bijzonder de PvdA. We hebben vijf doelstellingen geformuleerd die de komende jaren richting geven aan ons werk.

4.1 Electoraal herstel, ledengroei en bewegingsopbouw vasthouden

We zetten in op electoraal herstel bij de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 en de Statenverkiezingen van maart 2023. Dat betekent dat we ten opzichte van de Tweede Kamerverkiezingen meer mensen willen gaan overtuigen om op GroenLinks te stemmen bij deze verkiezingen. We hebben de afgelopen jaren laten zien dat we succesvolle verkiezingscampagnes kunnen voeren met mooie resultaten, maar bij de Tweede Kamerverkiezingen is dat onvoldoende gelukt. In het rapport van ons wetenschappelijk bureau ‘Een idealistische bestuurspartij’ staan aanbevelingen die we aan het oppakken zijn. Zo hebben we nog meer aandacht voor ons ‘rode’ profiel en de verbinding tussen ‘rood’ en ‘groen’. We gaan beter laten zien en uitleggen wat er nodig is om klimaatverandering te stoppen. En we gaan in de campagne laten zien hoe onze bestuurders linkse en groene idealen in de praktijk brengen.

Het aantal leden en sympathisanten is in 2021 blijven groeien. Die groei willen we graag vasthouden. Net zoals we dat de afgelopen jaren hebben gedaan, blijven we leden en sympathisanten betrekken bij de partij. De manier waarop we campagnevoeren draagt daaraan bij. Politiek is mensenwerk. Dankzij de inzet en betrokkenheid van de vele mensen die GroenLinks een warm hart toedragen kunnen we als club successen boeken.

4.2 Professionalisering organisatie en vereniging behouden

De basis van onze partij vormen de afdelingen en de vrijwilligers en politici die daarin actief zijn. De meeste afdelingen zijn de afgelopen jaren gegroeid. Veel afdelingen hebben in campagnetijd versterking gekregen van enthousiaste sympathisanten. De nieuwe (actieve) leden en sympathisanten zorgen op veel plekken voor extra organisatiekracht.

Een deel van de afdelingen heeft een tekort aan mensen, anderen kennen hun leden niet goed en/of weten niet goed hoe ze de mensen die actief willen worden het beste kunnen inzetten. Het vinden van voldoende vrijwilligers voor afdelingsbesturen, commissies en kandidatenlijsten is in veel afdelingen een punt van aandacht. Dit geldt zowel voor provinciale als voor lokale afdelingen. Ook is het voor de meeste afdelingen nog een grote uitdaging om inclusief te zijn. Voor meer informatie over onze inzet op diversiteit en inclusie, zie ons beleidsplan daarover hier: <https://groenlinks.nl/onze-partij/diversiteits-en-inclusiviteitsbeleid>.

Sinds 2019 is er ondersteuning van lokale afdelingen door Team Lokaal en de GroenLinks Academie, onder meer met behulp van betere online instrumenten zoals PLEK.

Voor de komende jaren is het doel om – ondanks de beperkte middelen en daarmee minder inzet van betaalde krachten - de professionalisering die we de afgelopen jaren samen voor elkaar hebben gekregen door te zetten. Denk dan aan zaken als: afdelingsbesturen kennen hun rol en verantwoordelijkheid en houden zich aan de regels van GroenLinks, procedures zijn helder en transparant, er zijn goed functionerende functioneringscommissies en conflicten worden op tijd gezien en opgelost. En ook: er zijn trainingen voor bestuursleden, raadsleden- en statenleden, leden weten waar ze terecht kunnen bij vragen, de financiën van afdelingen zijn op orde etc. De komende jaren werken we verder aan een heldere rol- en taakverdeling en goede samenwerking tussen partijbestuur, landelijk bureau, provinciale afdelingen en lokale afdelingen.

We zien dat het vormen van samengestelde afdelingen (een afdeling die over meerdere gemeenten gaat) een goede manier kan zijn om krachten te bundelen op plekken waar het lastig is om voldoende vrijwilligers te vinden. Die ontwikkeling willen we verder stimuleren. De eerste stap die we daarin hebben gezet, is ervoor zorgen dat het niet meer zo is dat je relatief minder geld krijgt van GroenLinks als samengestelde afdeling.

Naast goed functionerende afdelingen, is de tweede pijler van een sterke partij een goed functionerend landelijk bureau. Het landelijk bureau moet een aanjager zijn van versterking en professionalisering van de hele partij. Dat betekent dat de basis van het landelijk bureau op orde moet zijn (huisvesting, administratie, ICT, P&O). In de afgelopen jaren voerden we een nieuw functieloogebouw en pensioencontract in, verhuisde het landelijk bureau naar een nieuwe plek en voerden we verschillende nieuwe financieel-administratieve systemen in. Bovendien is in 2020 de website van GroenLinks vernieuwd. Ondanks de beperktere financiële middelen willen we het niveau van dienstverlening en kwaliteit van werken de komende jaren vasthouden. Ook is er eind 2021 een organisatiecultuurtraject gestart, om samen verder te werken aan een sterke, prettige, professionele en ontwikkelgerichte organisatie.

4.3 Meer invloed voor GroenLinks en meer zicht op talent door sterke netwerken

Het partijbestuur stimuleert de ontmoeting en onderlinge contacten binnen GroenLinks. De afgelopen jaren hebben we daarvoor onder andere vele landelijke bijeenkomsten georganiseerd voor bijvoorbeeld wethouders, raadsleden, Statenleden en bestuursleden van provinciale en lokale afdelingen. Ook is er PLEK als digitale ontmoetingsruimte voor actieve leden. Daarnaast versterken we ook onze internationale netwerken. Op deze manier hopen we te kunnen leren van onze groene collega's in andere landen en elkaar te inspireren. Ook de komende jaren willen we inzetten op meer en nieuwe vormen van ontmoeting tussen GroenLinkers. Dit is leuk, stimuleert het onderling leren, de verbinding met elkaar en draagt bij aan een sterke en breed gedragen politieke strategie.

Het aantrekken, opleiden en behouden van mensen die GroenLinks politiek of bestuurlijk kunnen vertegenwoordigen, blijft een belangrijke doelstelling voor de komende jaren. Ons belangrijkste kapitaal zijn onze mensen, de GroenLinkers die als raadslid, campagnevrijwilliger, lokaal bestuurslid, digitale media manager of wethouder werken aan onze idealen. Een van de manieren waarop we de komende jaren nog meer goede mensen aan ons willen binden, is door het versterken van onze netwerken. In Nederland, maar ook daarbuiten. Dat doen we onder meer door op regelmatige basis te gaan overleggen met verschillende GroenLinkers die actief zijn in internationale netwerken, zoals de internationaal secretaris in het partijbestuur, de fractievoorzitter van GroenLinks in het Europees Parlement en de woordvoerder Buitenlandse Zaken/Europese Zaken uit de Tweede Kamerfractie.

4.4 Politieke positionering GroenLinks aanscherpen en het verder verkennen van samenwerking op links – in het bijzonder de PvdA

Een van de uitdagingen waar we als partij voor staan, is om helder te maken voor onszelf en onze kiezer wat onze positie is in het politieke landschap en wat dat betekent voor onze boodschap en ambitie. We zijn een partij die lokaal en provinciaal op heel veel plekken bestuurt, maar landelijk hebben we dat nog nooit gedaan. Terwijl we dit wel graag willen en denken te kunnen. We zien een opkomst van nieuwe politieke partijen met deels met GroenLinks overlappende politieke agenda's, zoals de Partij voor de Dieren, Bij1 en Volt. Een deel van deze partijen kiest heel duidelijk voor 'getuigenispolitiek'. Dat betekent dat zij bepaalde onderwerpen willen agenderen, maar niet de ambitie of de slagkracht hebben om te besturen. Dat brengt GroenLinks soms in een lastige positie. Wij zijn een partij met een uitgesproken programma. Wij staan voor maatschappelijke verandering, maar we zijn ons ook bewust van de noodzaak tot samenwerking en het sluiten van politieke compromissen.

In de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen en ook daarna tijdens die hele lange kabinetsformatie, hebben we volop ingezet op links-progressieve samenwerking. Vele congresmoties hebben het partijbestuur en de TK-fractie opgeroepen om hier stappen in te zetten. Er is in de afgelopen maanden een belangrijke stap gezet door echt samen op te trekken in de formatie en een gezamenlijke onderhandeldelegatie te willen vormen. Nu duidelijk is dat we niet gaan meeregeren, willen we de komende tijd verder verkennen hoe we de samenwerking nader vormgeven. Op het congres van 12 februari 2022 komt dit terug, want vanzelfsprekend spelen de leden daar een belangrijke rol in.

4.5 Leden meer betrekken bij de koers van de partij

De afgelopen jaren hebben we het gesprek in de partij een forse impuls gegeven met verschillende vormen van live en online GroenLinksGesprekken voor leden en soms ook sympathisanten. We hebben met elkaar gesproken over verschillende inhoudelijke (programmatische) en strategische vraagstukken in de partij. Denk aan: ons standpunt ten aanzien van referenda, voltooid leven, duurzame landbouw, arbeidsmigratie, studiefinanciering en sociale zekerheid, maar ook over mogelijke regeringsdeelname, de kabinetsformatie en de teleurstellende verkiezingsuitslag. Deze gesprekken hebben bijgedragen aan dialoog en de betrokkenheid van leden bij de koers van de partij. Ook de komende jaren blijven we de leden op deze manier betrekken bij de partij.

Daarnaast is geïnvesteerd in de netwerken van het partijkader, door mensen vaker zowel live als online bij elkaar te brengen. Voorbeelden daarvan zijn de bijeenkomsten van het BestuurdersNetwerk, de regelmatige overleggen van de voorzitters van provinciale afdelingen, Raads- en Statenleden dagen en ontmoetingen tussen de afdelingsvoorzitters van de grotere afdelingen. Ook is geïnvesteerd in onze digitale netwerken, met de doorontwikkeling van PLEK als communicatieplatform voor het actieve kader.

In 2022 willen we daar nog iets aan toevoegen en starten met een pilot voor een klankbordgroep met gelote leden voor de partijtop. Zo geven we een extra impuls aan ledenbetrokkenheid bij de koers van GroenLinks. Deze pilot sluit aan bij een van de aandachtspunten uit het rapport 'Een idealistische bestuurspartij'. Het gaat om een pilot van drie jaar, waarbij 100 gelote leden (40 leden met functie, 60 leden zonder functie) vier keer per jaar bij elkaar komen. Tijdens deze bijeenkomsten worden de leden geraadpleegd over verenigingszaken en het beleid en strategische keuzes van het partijbestuur, TK-, EK- en EP-fractie. Er kan worden gesproken over de positionering van de partij, beleid en strategie. Het doel van de pilot is om nog meer zicht te krijgen op hoe leden naar bepaalde zaken kijken, om verschillende inzichten boven tafel krijgen en de creativiteit en diversiteit van onze leden aan te boren. Lees [hier](#) meer over dit plan.

TOT SLOT

Met dit beleidsplan bouwen we als partijbestuur voort op de weg die eerder is ingeslagen om een brede beweging te worden. Een beweging mensen met verschillende achtergronden op de been brengt en bij de politiek betreft. Daarvoor is nodig dat wij een professionele partij zijn, met de beste campagneorganisatie van Nederland, de juiste mensen op de juiste plek en een sterk opleidingsinstituut. Want een effectieve partij bestaat uit heel veel actieve leden en sympathisanten die wat ze doen, goed doen. Veel van wat wij doen is gericht op het versterken van de aanwezigheid van GroenLinks, in kwaliteit en kwantiteit. Dat alles om steeds onze vernieuwende én herkenbare idealen - duurzaamheid, eerlijk delen en gelijkwaardigheid - in de praktijk te kunnen (blijven) brengen.